

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-uteza 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számitással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-uteza 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANITÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

Előfizetési felhívás.

Az utolsó évnegyed elején lapunkra előfizetést hirdettünk.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre . . . 10 kor. — fill.
fél évre . . . . . 5 " — "
negyed évre . . . 2 " 50 "

Néptanítóknak, ha az előfizetési pénzt egész évre előre beküldik, 5 koronáért küldjük a lapot.

A hirdetést mérsékelt áron, olcsó díjszabással közöljük.

Hátralékos előfizetőinket kérjük az előfizetési pénzek szives beküldésére.

Hazafias üdvözlettel:

a „**KÖZÉRDEK**”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Válság II.

Irta: Kirchner József gépészmérnök.

Nem politikai válságról akarok szólni. Egyebütt is van válság! De mert a helyzetet és elméket egyaránt csak a politikai szituatiók tartják ér-

deklódásban, arról a másik válságról egészen megfeledkeznek.

Ezuttal és legelső sorban pedig közgazdasági életünkben felmerülő bajokkal és kérdésekkel kellene foglalkoznunk, mert mit ér ott a legragyogóbb parlamenti politika, a hol nyomorult a nép!

Ez az Istenadta nép, a mi magyar népünk pedig ugyancsak érzi nyomorult voltát, — érzi napról-napra helyzetének tarthatalanságát, a jövő átalakulásoknak reménytelenségét.

Nem csak ő érzi, érezzük valamennyien! Tudjuk, hogy gazdasági életünkben válság van! Amikor az életnek és boldogulásnak hatalmas ösztöne Amerika partjaira vezérelte a legelső magyart — megállapítottuk a betegség szimptomáit. Gondolkodtunk és tenni vágytunk valamit a válság ügyében.

Hosszu idők során kemény elöitéletek megtörése után eljutottunk az önálló gazdasági berendezkedés gondolatára. Gazdasági életünket irányító országos egyesületek, kereskedelmi és iparkamarák magukévá tették a gondolatot.

Tegyük fel, hogy a Gondviselés

rendes kerékvágásba terelte volna a politikai válságot, s ezzel az önálló berendezkedés gondolata is megvalósult volna — várhattuk volna-e jobb idők jövetelét, a magyar közgazdasági életnek fellendülését, új életre ébredését?

Nemzeti és hazafiai szempontból üdvözlöm melegen az új gazdasági berendezkedést — vivmányt látok benne — de gazdasági életünk bajainak egyedül gyógyító forrását hiába, hasztalanul keresném benne.

S akik úgy fogják fel a dolgot, hogy az experimentálásnak helye van addig, míg célra nem visz — tévednek, — mert ez az okoskodás csak laboratóriumban állhatja ki a kritikát! Népekkal, nemzetekkel experimentálni veszélyes!

Gazdasági életünk bajainak egyetlen forrását abban a laza összefüggésben kell keresnem, a mely *mezőgazdasági és műszaki* tudományaink között jelenleg fennáll.

Keresem és megtalálom abban a kárhuzatos jelenségben, hogy a productiv pályán működő erők egymás mellett, de egymás nélkül működnek, — hogy gazda és technikus

TÁRCZA.

A te pillantásod . .

A te pillantásod
Napsugaram nékem.
Soh' se ragyog ilyen szépen
A nap fenn az égen.

Epedő madárdal
A te nevelésed,
Hogy ha látom, kis angyalom,
Majd meghalok érted.

A te mosolygásod
Tavaszi verőfénye;
Ettől fakad, mint a virág,
A szívem reménye.

BORSOS ISTVÁN.

Furesa történet.

(Egy vidéki lap újdonságai nyomán.)

Úri nász.

1885. jul. 30.

Kedden délelőtt tizenegy órakor esküdtött örök hűséget dr. Solymossy Vazul városunk köztisztviselőjében álló ügyvéde bájos menyasszonyának, báró Torday Lillának. A

templom zsúfolásig megtelt az ifjú pár tiszteivel és barátaival, a kik nemcsak a fölséges toalettekben, hanem az ifjú pár igaz boldogságában is gyönyörködtek. Az esketési szertartást a menyasszony fivére végezte, s megható beszédet intézett az ifjú párhoz. A templomból a fényes násznép az Arany kakadú-hoz címzett hotelba hajtatott, a hol pazar lakoma várta őket. Az asztalnál több felkészöntő hangzott el, a melyek helyszüke miatt mai számunkban nem közölhetők. Az ifjú pár a délutáni gyorsvonattal Norvégiába utazott.

Válópör.

1887. jul. 15.

Szenzációs hírt közlünk olvasóinkkal. Nem szeretünk ugyan személyi ügyekkel foglalkozni, de tartozunk az igazságnak, hogy hírül adjuk a szomorú tényt: dr. Solymossy Vazul városunk közszeretben álló ügyvéde elvált nejétől, báró Torday Lillától. A válás okául a beavatottak valami pénzkérdést emlegetnek. Ugyanis a férj felesége vagyonát is „fogatni” akarta, a mihe a nő nem egyezett bele, s állítólag ebből fejlődtek az éles ellentétek.

Jótekonyság.

1890. febr. 10.

Báró Torday Lilla, a ki különválva férjétől a fővárosba vonult, nem tud teljesen elszakadni szülővárosától. Mint értesülünk,

itteni házát a városnak ajándékozta azzal a kikötéssel, hogy a város árvaház céljaira fogja fölhasználni, ha meglesz hozzá minden anyagi föltétel. A mesés parkban épült gyönyörű ház nagyszerűen meg fog felelni hivatásának, ha a városi tanács némileg átalakítja, s ismert botrányos szűkmarkúságával fölhagy. Valóban itt az ideje, hogy a város is tegyen valamit az árvák érdekében; biztosak vagyunk benne, hogy a nagyérdemű közönség is meghozza a maga áldozatát a nemes cél érdekében. A nemeslelkű adakozó pedig fogadja városunk közönségének hálás köszönetét a nagyszerű ajándékért.

Ismét jótekonyság.

1890. febr. 17.

Örömmel ragadjuk meg a tollat, hogy ismét egy nemes jótekonyságról adjunk hírt a mi kedves olvasó közönségünknek. Dr. Solymossy Vazul, városunk köztisztviselőjében álló ügyvéde házát, kertjét és földjeit a városnak ajándékozta, hogy egy középiskola céljaira használtassék föl a fél millió koronát megérvő ingatlan, ha meg lesz hozzá minden anyagi föltétel. Nem tudunk méltó szavakat találni őszinte és mély hálánk kifejezésére; e fejedelmi ajándék dr. Solymossy Vazul nevét felejthetlenné teszi városunk történetében. Ha sok ilyen derék fia volna a hazának, bizony-bizony boldogabb volna a magyar.

Kérjük az előfizetések megújítását s a hátralékos előfizetési pénzek beküldését, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

egymásra nem utalnak, egymást nem segítik, nem támogatják.

Itt a baj, — ennek alapján kell megfogalmazni a jövő tennivalókat. Ez nem lesz azután experimentálás, de kétszer kettő négy.

Szabadjon igazam bebizonyítására a következőkből kiindulnom.

A föld termő ereje rendes gazdasági üzennél az idők folyamán változatlan. S így annak más más alakban való megnyilatkozása megszakítás nélkül megy végbe.

A termő erőnek eme átalakításait végező munkakifejtések természetesekek, mint a csapadékok és vegyi folyamatok; mesterségesek, mint a szántás, vetés, kapálás, aratás, szüretelés stb.

Ezek a munkakifejtések részben technikaiak, részben gazdaságiak. De egy célra vezetnek: a föld termő erejének intenzív kihasználására, — a mezőgazdasági termelés fokozására.

A ki komlót termel s azonkívül festéket, sört gyárt, a ki gabonát vet — lisztet, darát és korpát őröl, a szőlősgazda, a ki amellet pálinkát, pezsgőt, cognacot főz, azokról azt mondjuk, hogy intenzíven gazdálkodnak.

S most már ennek az intenzívításnak a mértéke adja meg valamely nemzet gazdasági jólétének a mértékét is.

Hogyan állunk mi ebben a tekintetben?

Hazánk földje, hogy sovén ne legyen, van olyan, mint a szomszéd Ausztriáé. Humusában a legacélosabb buza terem a kontinensen, homokjain és hegyein pedig messze földre híres borokat produkál a szőlőkultúra.

Mégis ez a föld nem válik a jólét forrásává a rajta gazdálkodónak, de keserves verejtékekkel adja meg a megélhetés minimumát.

Mi sem természetesebb, hogy legtöbben a földben, annak termő erejében keresik a bajt. Ha évről-évre szánt-

juk, vetjük, huzzuk, nyomorgatjuk, hát hogy teremjen?

Ez hát nem áll!

A termő erő ezer esztendővel is olyan erő volt, mint lesz egy másik ezer év múlva. Ez az erő el nem veszett és el sem fogyhat soha. Elveszése, eltűnése egyenlő volna az emberiség katasztrófájával! Ki okoskodnék ma már olyan ostobán, hogy az egyszer leesett esőt a föld örökre elnyeli.

A föld termő ereje, a mely ma talán az élettani működésekben vesz részt, holnap már a vegyi folyamatok során a növényi életben jelentkezik. Erők el nem vesznek, csak nem is kisebbednek!

A termő erőben tehát nincsen baj, de igenis van a termelőben. Ki az a termelő? Talán a gazda maga? A ki szánt, vet, arat?

A fentebb kifejtett mesterséges munkakifejtések, mint szántás, vetés, kapálás, nemcsak a gazda észszerűségén fordulnak meg, — ezekhez a munkakifejtésekhez egy más tényezőnek a munkája is szükséges, a mely semmivel sem kisebb, semmivel sem jelentéktelenebb: *a gépek munkája*.

Ha nem volna ásód, ekéd, boronád, hengered, vetőgéped, földed paragon heverne; ha termésedet csűrben akarod látni, jó aczélszárára, vagy aratógépre van szükséged; kenyeret ha akarsz, malomba viszed, hogy a gépek megőröljék. Bort sem ihatsz, ha nincs ollód, kapád, sajtoló géped, kádád és hordód. Legyen filloxerás a szőlőd s ne szerezz be kénevező gépet — termésed tönkre megy. Vagy talán tudsz egy ojtványtelepet vezetni ojtógépek nélkül?

A gazda maga tehát még nem termelő! Hanem igenis a mesterséges munkakifejtések valamelyikével, gépek munkája révén termel, produkál valamit.

De mert a gépek működésének irányítása a technikus eszén fordul

meg, mondhatjuk: A mezőgazdasági termelés a technikus és gazda munkakifejtéseinek az eredménye. Különböző utakon bár, más más erő-kifejtéssel, de paralelen haladó uttorói a haladás, a fejlődés, a mezőgazdasági termelés előbbrevitelének.

Szóval a technikus a gazda rendelkezésére bocsát egy csomó gépet, azzal a legjobb meggyőződéssel, hogy azok a gazdaságban sikerrel fognak funkcionálni. A gazda ellenben csakhamar konstatálja, hogy a gép ebben vagy abban a tekintetben nem felel meg a céljának. A gép fölött megindul a vita. A gazda természetesen, hogy gazdasági ismereteivel, tapasztalataival argumentál, — a technikus műszaki ismereteivel. Ha egyik a zöld komló permentatiojáról beszél, a másik calorriákkal (hőegység) és hatásfokokkal hozakodik elő. Egyik tér a másikra nézve valószínűsítő terra incognita.

S mi az eredmény? Hogy egymást meg nem értik, s a dolog marad a régiben.

Ennek a káros kihatása nem is marad el a gazdasági életre. Válság ott, válság itt! Tengődés máról holnapra!

Gyökeres változtatásra van szükségünk közgazdasági intézményeinkben, hogy a bajokat orvosolni tudjunk.

Vajta, 1905 szept. 22.

— Folytatjuk. —

Házi urak és lakók.

Irta: —ka.

Egy felvidéki rendezett tanácsú kis városnak lakbérleti szabályzata fekszik előttem, mikor e sorokat írom. Olvasom az egyes szakaszokat és . . . rá gondolok a néhai Szekszárd nagyközségre és megjelenik előttem Szekszárd, a rendezett tanácsú város. Ugyanekkor eszembe jut, hogy a néhai nagyközségben mi minden volt rendezetlen s a rendezett tanácsú városban a tanácson kívül mi mindennek kellene majd rendezve lennie.

Eppen nem a leendő rendőrkapitány hatáskörébe tartozó aprólékos rendezni valókra, hanem szélesebb körű s a városi élet fejlesztésére feltétlenül szükséges rendezni valóra óhajtok rá mutatni s ez nem más, mint a városunkban levő nyomoruságos lakbérleti állapot, melynek megfelelő szabályrendelettel való rendezése elkerülhetetlen.

A „Közérdek“ egyik multkori számában dr. *Csizmadia Géza* valamely város fejlődésére, a városi élet fejlesztésére nézve igen fontos eszmét pendített meg; ha nincs valamely városnak a terjeszkedésre alkalmas sík területe, — az a város csak lézeng, abban ipar és kereskedelem, a városi élet ez a két legfőbb elevensége soha ki nem fejlődik. Szekszárdnak jövődjé fejlődési, terjeszkedési területe el — ki a Dunafelé való síkság lézeng feltétlenül.

Ennek a természetes követelménye az, hogy a földművelés, mintegy a várost körülövezőleg, mindinkább a külső területekre szorul, helyesebben mondva terjeszkedik, mert az a földművelés és gazdaság természetében rejlik, hogy nagyobb, tágasabb terre van szüksége. Ellenben a mindinkább külső területre tolt gazdaság helyét a belső területen, az ipar és kereskedelem foglalja el; az a második gyűrű, melynek belsejében a város központján, a városi közművelődés és kormányzás út tanyát.

Reményelem és hiszem, hogy Szekszárd így fog fejlődni, — adja Isten! . . . de ezen fejlődéssel együtt a kormányzó vagyis hivatalnok, — közművelődési, — kereskedelmi és iparos elemeknek összeműködésével egy

Botrány a városnál.

1898. jan. 27.

Évekkel ezelőtt báró Torday Lilla a városnak ajándékozta házáat, hogy abból árvaház létesíttessék. Dr. Solymossy Vazul, városunk közszeretben álló ügyvéde ugyan csak egy nagy alapítványt létesített. Ezek jöttek, évek mentek, de a nemes ezél érdekében tudtunkkal semmi sem történt. Azaz, hogy igen. A fönt említett bárónő is, meg Solymossy ügyvéd is az árvaház és középiskola céljaira már odaadták minden készpénzüket s nekik csak annyi maradt, hogy szerényen megélhetnek. Valóban megható az a nemes versengés, a mellyel a két nagylelkű adakozó egymást folytonosan túllicitálta. De mi történt a városnál? A városnál semmi sem történik, mint ezt mindenki tudja. A város semmit sem tesz az árvaház és a középiskola érdekében; de hát mit is várjon az ember olyan hivatalnokoktól, a kiknek semmi érdekük nincs a haladás iránt. E botrányos közömbösséget most csak fölemlítjük, de ha továbbra is ilyenek maradnak az állapotok, tollunkat méregbe mártjuk, s azzal fogunk írni.

Megvan az árvaház.

1903. d. ez. 10.

Hosszas vajudás után végre megvan. Ne gondolja a mélyen tisztelt olvasó közönség, hogy ez a város érdeme. Óh dehogyan. Dr. Solymossy Vazul, városunk közszeretben álló ügyvéde hajdani felesége br. Torday Lilla engedelmével a saját alapítványát a

felesége alapítványához csatolta, s így most az árvaház anyagilag biztosítva van, és nemsokára meg is kezdheti működését.

Az árvaház fölavatása.

1905. szept. 23.

Nagyszerű ünnepe volt városunknak. A Torday-féle árvaházat fölavatták. A város zászlódszt öltött, a taraczkok durrogtak, a tüzoltó zenekar állandó működésben volt. Az összes intelligenzia megjelent az ünnepes felavatáson, a hol hivatalos beszédek mondtak. (Ezt lapunk más helyén találja a szíves olvasó.) Megható volt látni a két alapítót, báró Torday Lillát és dr. Solymossy Vazult, a kik számos év után most találkoztak először. Hajuk bizony már őszesbe játszik, de szívük úgy látszik, még most is fiatal, mert arcuk majdnem kicsattant attól a boldogságtól, a melyet nemes alapítványuk keltett saját keblükben. A nagylelkű adakozóknak számos és őszinte ovációban volt részük, különösen a társas ebéd alkalmával, a mely az Arany kakadú-hoz címzett hotelben folyt le. (Az elhangzott felköszöntőket lapunk más helyén találja a szíves olvasó.)

Szerkesztői üzenet.

1905. szept. 30.

A. B. úrhölgynek. Igaza van nagysádnak. Dr. Solymossy Vazul, városunk közszeretben álló ügyvéde nejjével br. Torday Lillával együtt lakik a Kadarka utcában.

hatalmas élénk városi társadalmi életnek is ki kell fejlődnie.

Igen ám! Csak hogy valamely város az ő fejlődésére és élénk társadalmi életének felvirágoztatására feltétlenül szükséges elemeket csak úgy vonzhatja magához, ha az egyik nagyon fontos létkérdés: a tisztességes lakhatás kérdése meg van oldva. Mert a hol valaki tisztességesen meglakni nem tud, oda bizony nem kívánczik s ha mégis Isten csapásával sorsa ilyen helyre veti, onnan iparkodik minél előbb távozni. Már pedig e sorok írójának tizennyolcz évi s tudom, hogy sok másoknak szintén sok évi tapasztalata, hogy Szekszárdon a lakhatási és lakbérleti viszonyok a lehető legsilányabbak szelid szóval mondva.

Most melegében, midőn rendezett tanácsosa lettünk és tegnap volt a Szent-Mihály napi huzcolkodás ideje is, éppen nem tartom feleslegesnek, hogy az új tanács figyelmét egy lakbérleti szabályrendelet mielőbb való elkészítésére felhívjam, — mert most, mindjárt kezdetben szükséges az, hogy városunk szabad fejlődésének egyik alapját megvegyük.

Jól tudom, hogy az efféle szabályrendeletek alkotása körül általánosan bevett szokás, hogy a már másutt létezőkből szednek össze egyet, a helyi viszonyoknak is megfelelőt. Nos, ezen a dolgon könnyen segít a fentebb említett felvidéki kis város efféle szabályrendelete, melynek minden egyes pontja igen helyesen van megalkotva s akár egész terjedelmében elfogadható volna Szekszárdra is.

Ebből a szabályrendeletből óhajtok néhány megiszivlelendő pontozatot felsorolni, — a mi létező nyomorult lakbérleti viszonyainkkal kapcsolatosan.

1. Legelőször is azt az óságonál óságosabb, falusi ostobaságra valló Szt. György napi és Szt. Mihály napi költözködési időt kell eltörölni. Ez semmiképp sem felel meg a művelt városi életnek, mikor egész művelt földkereken naptári beosztással élnek az emberek. Már magában véve is helytelen, hogy ez a két ósdi határnap az évet két egyenlőtlen részre osztja, még pedig elég bután napokra számítva s a szerződő felek közt gyakorta kellemetlen surlódást sőt perlekedést idéz elő a lakbér különbözőzetek számítása. Ez egyszerűen nem illik már bele a városi életbe.

Erre nézve az a szabályrendelet így szól: *A bérleti évnegyedek február, május, augusztus és november hó 1-ő napján kezdődnek.*

Ezek a határidők a naptári beosztásnak megfelelőek és czélszerűek; így van Budapesten, így van Magyarország valamire való minden városában s Magyarországon kívül a művelt külföldön is. Nem változtat a dolgon éppen semmit, hogy a bérlők nagy részét kitevő hivatalnokok egy hónappal előbb kapják lakbérletmennyüket, mert ezt egyszerűen át lehet változtatni egy hónappal későbbre is. Az se lenne baj, hogy a hivatalnokokra való tekintettel január—április—július—októberre lennének a bérleti idők meghatározva, mert annak a szabályrendeletnek egy másik pontjában ez van: *A felmondás rendszerint úgy intézendő, hogy a kiköltözés ideje a május hó, augusztus hó vagy november hó elsejével kezdődő negyedévre essék. A február hó elsejével kezdődő negyedévre — kivéve a — §-ban említett esetet — a kiköltözés ideje nem eshetik.* Amidőn tehát még télviz ideje van, a kiköltözésnek helye nincs.

Tehát, ha esetleg januárral kezdődnek is az első költözési idők, — az se lenne baj, mert költözködéseknek helye ekkor nincs. A magam részéről azonban a február—májusi költözködési idő mellé állok, mert az előbbeni beosztás szerint ugyan január 1-én nem kellene költözködni, de az április 1-je is még elég szeszélyes, hogy a szegény költözködések nyakára kellemetlen időt zudítson; ellenben május már a szép idő hónapja.

2. Mivel a költözködési határidővel kezdtem, ezzel összefügg magának a költözködéseknek időtartama is. Jól tudja mindenki, akinek költözködni kell, hogy milyen kelle-

metlen, hajrá munka megy végbe a költözködések napján azalatt a Mucsába való fél napi idő alatt, midőn azon nap déli tizenkét óráig a kiköltözésnek meg kell történnie. Ez a rövid határidő legalább is méltánytalan. Igen jól beválhatik ott, — a hol a tulipános lánán kívül csupán csak az öreg szüléket kell a kocsihoz rakni, de vármegye székhelyén, az intelligens elemek központján, ostobán rövid idő. Már előtte való napon mindenféle könnyen mozdítható ládába, kosarakba kell rakni, butorok a szoba közepén, ágyak széjjel szedve, a család, mint a sátoros cigány úgy tanyázik, mert korán reggel hegyibe tör az új lakó s ő hasonlóképp kénytelen a másik régi lakó nyakára zudulni, hiszen egymást kergetik. A butorok és egyéb holmik kikerülnek az udvar közepére meg a kapu aljába, — de ugyanoda kerül az új lakó is, hiszen mielőtt berakodik csak tisztogatni is kell. Így egymás hátán, hegyén minden holmi, — lázas sietséggel rakodnak kocsihoz fel, kocsihoz le; török, szakad itt is, ott is, kétségbeesetten várakoznak a későn jövő kocsihoz s mint valami boszorkánymacska, úgy gubbaszkodnak az udvar közepére kirakott czók—mók tetején. A ki még nem vett részt életében a huzcolkodás gyönyörűségeiből, óhajtom, hogy élvezze keresztül, — isteni élvezet; csupán csak humoros jókedv kell hozzá, csak hogy rendesen éppen ez hiányzik.

A szóban forgó szabályrendelet erre nézve így szól: *A felmondási idő lejártával a bérlő a felmondott bérleti helyiségből a lejárat napját követő hétköznap esti 8 órájáig tartozik kiköltözni.* Viszont: *A bérbévevő a beköltözést a bérleti idő első napján azonnal megkezdheti.*

Ezzel a két rendelkezéssel meg van oldva ami szükséges és méltányos; mert két egész napon keresztül egész nyugodtan, kapkodás nélkül költözködhetnek egyik a másik helyébe s nem kénytelen senki butorait és egyéb holmijait az udvar közepére kirakni, de a rakodó kocsi járatát is alkalmasan be lehet osztani.

3. A költözködéskor is kellemetlenebb foglalkozás a lakás keresés; a jó izlésű ember amennyire csak ideje engedi kiválasztja azt az időt, midőn felebarátja családi szentélyét lehető legkevésbé háborgatja s akkor megy lakást keresni; csak hogy tapasztalat szerint igen kevés az ilyen jó izlésű ember s már a kora reggeli órákban berontanak a családhoz, akkor, mikor a reggeli felkelés után hálósza is, meg a család is pongyolában van; — vagy pedig mikor a család éppen ebédel avagy más egyéb olyan tisztogatási munkák idején, melyek szükségesek minden háznál, de a lakásban mégis bizonyos rendetlenséget idéznek elő. Vajjon mi szüksége van A-nak arra, hogy B-éket családi pongyolában lássa vagy bekukkanthasson, hogy mit esznek ebédre; avagy hogyan jut a B. család ahhoz, hogy az izléstelen A-nak a ki különben is teljesen idegen, kénytelen-kelletlen feltárja családi körülményeinek bizonyos részét; még a legszegényebb napszámos családban is meg van az illendőség érzete s elpirul ha véletlen rendetlenségen lepik meg. Ehhez járul még elég sok bérbeadó háztulajdonosnak, a tolokodásig menő kiméletlensége, hogy a kevés műveltséget tanúsító lakáskereső kora reggeltől késő estig a napnak bármelyik órájában bevezeti a kiadandó lakásba, nem törődve azzal, vajjon az illető családra nézve ez a kényszer látogatás kellemes-e vagy kellemetlen abban az időpontban. Szóval kiméletlenek a lakáskereső és kiméletlenek a háztulajdonosok; semmi fogalmuk sincs a mások iránt való jó izlésről és kiméletéről.

Ezen a megutálni való állapotban csak szabályrendelettel lehet segíteni még pedig amint az említett szabályrendeletben van: *A felmondott bérlőnek a bérbe venni szándékozók d. e. 10—12 óráig tekinthetik meg.* Ezt az időt a hivatalnokokra való tekintettel a délutáni órákra is ki lehet terjeszteni például nyáron d. u. 4—6-ig vagy 5—7-ig — novemberben 2—4-ig — viszont azzal a megszorítással, hogy nem ám minden istenadta napon, mert arra nem kötelezhető

senki, hogy negyed éven keresztül a bérbéadás kedvéért minden nap otthon üljön. Minél fogva a szabályrendelet ezen szakasza így szól: *A bérlőnek a megtekinthetők vasárnap 10—12-ig, kedd, csütörtök és szombaton — avagy hétfőn, szerdán, pénteken — d. e. 10—12-ig d. u. 5—7-ig.*

Ezzel eleje van véve annak, hogy bárkit is meglephessenek, de a délutáni időt is úgy osztgatja be, hogy a családtagok közül valaki a megtekintési időben otthon tartózkodjék vagy másképp gondoskodhasson a lakás nyitva tartásáról.

Viszont a bérbéadó nézve is a szabályrendelet így szól: *Ha a tényleges bérlő a megtekintési időben a lakást zárva tartja, vagy annak kinyitására nem gondoskodik, a bérbéadó a lakást kinyitathatja és újra bezárathatja a bérlő költségére.*

Ezzel meg van oldva a kölcsönös tisztesség és jog. Ebben a három pontozatban elmondottak a legkirívóbbak a szekszárdi lakásbérlőknél, melyeket feltétlenül meg kell változtatni, ha város nevezetre tartunk számot.

(Vége következik.)

„Dal az imádságról.“

— Válasz Szabó Géza hittanár ur cikkére. —

Főtisztelendő Szabó Géza főgimnáziumi és polgáriskolai hittanár úr a T. K. e heti számában „A megdalolt olvasó“ czimmel, hivatkozva a „Közérdek“ mult heti számára, Szabolcska Mihály, jeles poétának itt megjelent: „Dal az imádságról“ czimű költeményét kárhóztatja s ünnepélyesen tiltakozik a „350 millió katolikus által használt szent olvasó kipellengérezése és becsúrlése ellen.“

A magas szárnyalású poétát, Szabolcska Mihályt nem nekünk kell megvédenünk. Költeményeinek minden egyes sora helyt áll magáért és írójáért. De a subintás éle, bár talán mint *akaratlan* oldalvágás a „Közérdek“ ellen is irányul, így pár sorban mi is elmondjuk véleményünket a kérdéses költeményről.

Mindenekelőtt tagadjuk és ellene mondunk, hogy a kifogásolt versnek vallásfelekezeti ellen való tendenciája volna, s hogy az vallásos szertartást gunyolna, vagy kifogásolni akarna, hiszen e témát jeles poétánk úgy emléksztünk, más költeményében is variálja. A hogy ő egyik gyönyörű versében fiát *imádkozni* tanítja, azt meg protestáns paptársai hozhatnák fel érvül ellene, mert itt is nem az előirt szertartás külső formájára, de a lélek benső érzésének megnyilatkozására fekteti a fűsúlyt. A most kifogásolt versében is van ugyan szó „olvasóról“, de azt, mint az áhitat, az imádkozás eszköztét nem kicsinyli és profanizálja. Szabolcska ezt a versét ugyanis nem egyes versszakokra szétboncsolva, de a maga egészében kell tekinteni, nem a mindég megülő betűt, de a mindég megéleveníítő lelket, a benne rejlő szellemet kell és szabad belőle kiolvasni. Igenis nem az „olvasót“ állítja ő pellengére, de azt a pogányról hitelenebb embert, a ki képmutató, álnok, belsejében romlott, s külsőleg még is a mellét verdesi, a farizeust, szemforgatót, ki nem lelki szükségéből, csak formáságból, a külső látszat kedvéért morzsolgatja az olvasót. Verse tehát annyiból csakugyan csonka, mert mintegy derekánál ragadja meg a tárgyat, de hogy mindezt így el nem mondja, oka az, hogy feltételezi olvasójáról, hogy versét így érti, mert másképp csak — félreérteni lehet. S azt hisszük Szabolcskának igaza van: tényleg nem úgy tanítják az iskolás könyvek az imádságot, amint azt az életben elimádkozzuk. Gyűlölet, szeretetlenség, egymás véleményének, lelki meggyőződésének meg nem becsülése dul társadalomban, politikában, az egész közéletben, így a legtöbb ember imádkozása bizony édeskeveset ér, s csakugyan nem egyéb „hasztalan“, vagyis „haszontalan“ beszédnél.

De a kinél igaz, benső meggyőződésének s áhitatának kifejezője az imádság, csak szedje bátran olvasóra a sok-sok ájtatos

szót továbbra is, — a jó ízlésű Szabolcska Mihály nem háborgatja vallásos érzelmeiben s mi a magunk részére is vindikálunk és kérünk annyi ízlést és tapintatot, hogy feltegye rólunk mindenki, hogy ha az említett versnek profán, vallásos érzést sértő tendenciáját tapasztaltuk volna, az sohasem látott volna napvilágot a Közérdek hasábjain. Különösen hangsúlyoznunk kell ezt, mert lapunk rövid egy évi fennállása alatt rengeteg sok rágalmat kellett már eltűnünk, nem ugyan a most felszólaló főtisztelendő ur részéről — kinek csak jóindulatát tapasztaltuk, de több oldalról. Így még meg sem indultunk, már is *antisemita* lapnak kiáltottak ki, majd megvádoltattunk az *erős kormányparti* izzal s ráadásul most nem szeretnénk, ha éppen a főtisztelendő ur előbb említett cikkéből kifolyólag még felekezeti türelmetlenséggel a mások vallásának kigunyolásához segédkez nyújtásával vádolatnánk meg s éppen mi, a kik nemcsak a társadalmi erők egységesítésén munkálunk, de mindenkor a felekezetek békéjének s az általános egyetértés szellemének ápolását vallottuk és valljuk programunknak. Eppen ezért tartozó kötelességünk volt ennyit főtisztelendő Szabó Géza ur cikkére elmondani, inkább a magunk álláspontjának jelzésére, de semmi esetre sem Szabolcska Mihály videlmére, ki erre nem szorult.

VÁROSI ÉLET.

A megfelelőbb tisztviselő választás. Dr. Hirling Ádám városunk polgármestere a napokban terjesztette fel azt a felebbezést, a melyet dr. Mayer Gyula és dr. Szász Endre ügyvédek nyújtottak be a városnál megejtett tisztviselő választás ellen. A polgármester pontonként tárgyalja a felsorolt semmisségi okokat. Érvelése, a minthogy más nem is lehet, majdnem pontról-pontra ugyanaz, mint a melyet mult számunkban mi is felhoztunk a választás érvényessége mellett. A polgármester így fejezi be az alispánhoz intézett jelentését: A felsoroltakból látható, hogy a felebbezésben felsorolt indokok egyike sem alkalmas arra, hogy a választás érvényességét a legkisebb mértékben is kétségessé tenné, mert minden felhozott indok nemcsak a törvény, de belügyminiszteri rendeletekkel is megdöntve van. Az egész felebbezés csak az egyik állásnál kisebbségben maradt pályázó leküzdhetlen keservének folyamánya, ki ezen egyéni fájdalmát a közügy üdvének alárendelni nem tudja.

Szekszárd, 1905. szept. 23.

Dr. Hirling Ádám
polgármester.

Ez az utóbbi pont nézetünk szerint el is maradhatott volna. A felhozott okok nem lettek nyomósabbak e kis megjegyzés által.

Szekszárd város képviselőtestületének ülése. Szekszárd város képviselő testülete folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor, dr. Hirling Ádám polgármester elnöklésével ülést tartott. A jegyzőkönyv hitelesítésére Boda Vilmos és Goldberger J. Mórt küldték ki. Az iparos tanonc iskola m. évi zárszámadását elfogadták. A jövő évi költségvetés bevétele 1788 korona, kiadása 3922 kor. 60 fillér. A hiány pótlására a törvény értelmében 2% pótdadót vetnek ki, a fedezetlen részre pedig segílyt kérnek a közoktatásügyi minisztertől. A polgármester jelentette, hogy a szekszárdi árvaház növendékei közül Kovács János, Prájmájer Ferenc, Simon Ferenc, betöltötték 12 életévüket, így az intézetből kiléptek. Helyükre az árvaházi bizottság Weiszheit Józsefet, Tóth Károlyt és Schmidt Mihály árva fiukat ajánlta felvételre. Ha közülök egészségi okok miatt valamelyik fel nem vehető, ugy Szabó Julia árvalány lép helyébe. A bizottsági tagok hozzájárultak az előterjesztéshez, mire a polgármester több tárgy hiányában az ülést bezárta.

HIREK.

— **Uj táblabíró.** A király Abay Leó szekszárdi kir. törvényszéki bírót, a temesvári ítélőtáblához, bíróvá nevezte ki. A szekszárdi társasélet közkedvelt tagját vesztí el benne.

— **Az új elnök Szekszárdon.** Hazslinszky Géza kir. törvényszéki elnök ma érkezik Szekszárdra, hogy állását végleg elfoglalja. Hivatalát hétfőn vesztí át.

— **A vármegyei közigazgatási bizottság** e havi ülését október hó 5-én tartja.

— **Folyamodás magyar honpolgárságért.** Breitnecker Alfréd, a tolnai uradalom gazdasági intézője honosításért folyamodott.

— **Eljegyzés.** Linde Gyula Varsád község érdemes jegyzőjének leányát Linde Karolin úrhölgyet eljegyezte Winecker János Váraljáról.

— **Halálozás.** Egy köztisztviselőben állott urinő hunyt el e hó 22-én Pozsonyban, özv. Podhoránszky Béláné szül. krompachi Gundelfinger Petronella, Podhoránszky Géza műszaki tanácsos, a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatal volt főnökének édes anyja. Temetése Pozsonyban f. hó 24-én nagy részvétellel ment végbe. A család által kiadott gyászjelentés így szól: Podhoránszky Géza, m. kir. műszaki tanácsos, továbbá Podhoránszky Jenő, cs. és kir. vezérkari alezredes, a legmélyebb fájdalomtól megtört szível tudatják, hogy forrón szeretett, felejthetetlen édes jó anyjuk özv. Podhoránszky Béláné szül. krompachi Gundelfinger Petronella úrnő, élete 70-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, folyó évi szeptember hó 22-én, d. e. 10 órakor meghalt. A boldogultnak hült tetemét folyó évi szeptember hó 24-én, d. u. 1/2 4 órakor fogják a szt. András temető kápolnájában beszenteltetni és ugyanabban a temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szt.-mise-áldozat folyó évi szeptember hó 25-én, d. e. 10 órakor fog a Polgárház templomban a Mindenhatónak bemutatni. Pozsony, 1905. szept. 22-én. Áldás és béke lengjen a drága halott hamvai felett!

Joó Mátyás nyug. kántortanító élete 81. évében, f. hó 27-én Bátaszéken meghalt. A boldogult hült tetemet folyó hó 29-én temették el a belvárosi iskolából a róm. kath. vallás szertartása szerint a bátaszéki sirkertben. Halálát nagyszámú rokonság gyászolja.

— **Esküdtzéki tárgyalások.** Az esküdtzéki tárgyalások október 9-én kezdődnek. Ekkorra már a villany bevezetéssel is elkészülnek, a mi egészségi szempontból nagy jótétemény úgy a bírakra, mint az esküdtkekre nézve.

— **Aranylakodalom.** Németh György 82 éves kiérdemült gazdatiszt, ki 62 évet töltött a gazdatiszti pályán e hó 17-én tartotta aranylakodalomát Kajdacon. A templomban Bereczk János ottani plebános igen szép beszéd kíséretében áldotta meg az öreg gazdatisztet és hűséges házastársát. A templom után lakoma volt, a melyen Helényi Alajos káplán köszöntötte fel az aranylakodalmasokat. Horváth Imre gazdatiszt szintén őket éllette, de szép szavakkal emlékezett meg a derék földes urról, Sztankovánszky János nagybirtokosról is, ki egész családjával vett részt a szép ünnepségen. Sztankovánszky kir. kamarás ez alkalommal az Imre majorban az összes cselédséget megvendégelte.

— **Lelkész választás.** Csikós Péter palfai ev. ref. lelkészt Szababattyánra választották meg. A Palfán megüresedett lelkészi állás betöltése végett Dömök Péter, a tolnai ev. ref. egyházmegye esperese a lépéseket megtette.

— **Ifju leány temetése.** Szendrődy Ella, néhai Szendrődy Szilárd volt járásbíró 18 éves szép leánya, a mult héten váratlanul elhunyt Pécsen. Holttestét Bonyhádra szállították, hol a plebánia-templomban kék, bársonyos, ezüsttel díszített ravatalra helyezték. A halott fejénél kék bársony pamplagon myrtuskoszoru és menyasszonyi fátyol volt, míg a

másik oldalon hulló csillagok és sirató angyal voltak láthatók. — A gyászszertartást Jozgits János dr. plebános végezte fényes segédlettel. A koporsót 14 fiatal ember égő fátyolával kísérte utolsó útjára, z énekkar pedig gyászdalokat énekelt. A fiatal halottat édesatyja, Szendrődy Szilárd mellett helyezték örök nyugalomra.

— **Mult heti tárczánkhoz.** A mult számban közölt tárcza írójától a következő sorokat vettük: A tárczacikkben Kis- és Nagy-Kajdaes összetévesztése folytán egy tollhiba csuszott be; ugyanis a vasut mentén az a szép kastély és park nem Sztankovánszky, hanem Perczel-kastély. Az előbbi nem látható, mert bent van Nagy-Kajdacon. — A hibát ezennel helyreigazítottuk.

— **A felekezeti középiskolák meglátogatása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1905/6-iki tanévre a gyönki ev. ref. algimnázium, a csurgói ev. ref. főgimnázium és a bonyhádi algimnázium látogatásával Várad Károly, székesfehérvári tankerületi kir. főigazgatót bizta meg.

— **Temetés.** Dr. Abay Herman nyug. főorvos neje — szül. Trajber Gizella urnő — ki nem mint a hogy jeleztük Kecskeméten, de Triesztben hunyt el, ott lakó leánya, Merlin János katonai főorvos neje kérésére Triesztben helyezték örök nyugalomra. — A mély gyásszal sújtott család iránt Szekszárdon általános a részvét. Özv. Trajber Józsefnét, az elhunyt édes anyját, továbbá testvéreit: özv. dr. Szigeth Gáborné és Fejős Imréné urnőket, ugyszintén fiát, dr. Abay János ügyvédet számosan keresik fel részvétük kifejezése végett.

— **Az Uránia** magy. tud. színház igazgatósága ez uton fejezi ki köszönetét a szekszárdi műpártoló közönség támogatásáért, mellyel fényes tanujelét adta a culturmissiók iránti nemes lelkesedésének. Vajha az ország minden részében így fogadnák tudományterjesztő előadásainkat, melyek hivatva vannak a magyar művelődést fejleszteni és a lelkes ifjúságban a tudomány szeretet csiráját széthinteni. — Külön említést érdemel Kramer Vilmos, ki példás önzetlenséggel és emberfeletti szorgalmával biztosította az „Uránia“ úgy anyagi, mint erkölcsi sikereit. A mihamarabbi viszontlátásra — jövőre. — **Az Uránia m. tud. színház igazgatósága.**

— **Humánus gróf** ezimű mult heti tanügyi hírtükre vonatkozólag illetékes helyről helyreigazítást vettünk. Azt irtuk ugyanis, hogy Apponyi Sándor gróf v. b. t. t. saját fogatjain viteti az iskolás gyerekeket a téli időszakban a varsádi iskolába. Mivel a Rudolf major bérbe van adva, hírtük oda módosul, hogy az ottani bérlő Hónig Dávid szállíttatja a tanköteles gyermekeket Varsádra — így ez tisztán az ő érdeme. Így is szép emberbaráti cselekedet!

— **Tanítónői kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fekete Anna tolnai tanítónőt Fekete Ágoston tolnai prépostplebános nővérét a mosoni állami iskolához nevezte ki tanítónővé.

— **A Zeysig-ügy szereplője vármegyénkben.** A felségsértő brosurá német fordítója, a sokat emlegetett Baneth Sándor, a ki Berlinből megszökött, bujdosása közben hir szerint Bonyhádra vetődött. A hirhedt ember hazaérkezéséről Weber János, a bonyhádi kerület országgyűlési képviselője táviratban értesítette Lengyel Zoltán dr. országgyűlési képviselőt, a ki a táviratot átadta Bakonyi Kálmán vizsgálóbírónak. Bakonyi intézkedett, hogy Baneth Sándort letartóztatassák.

— **Kivételes nőülési engedély.** A honvédelmi miniszter Bérdi György gyulai, Kovács Ferenc paksi, Szánier Antal bátaszéki, Nyers Pál szakályi, Csobor Ferenc duna-földvári, Herczeg János szakályi, Teplán György magyarkeszii, Poth Ferenc kisvejkai, Csomó János szedresi, Fark György nagykönyii, Glosz János mórágii, Paul Péter alsónánai, Verle Mátyás bátaszéki, Liebhauser István bátaszéki, Sebestyén István nagykönyii, Horváth István sióagárdi, Gernye József gerjéni, Tamás József pinczehelyi, Herczl Péter cikói, Szigeti János zombai, Sümegi József bátai, Fáth József

czikói lakosoknak a kivételes nőstülést megengedte.

— **Uj korzó.** A szekszárdi kaszinó csinos bazárja a napokban teljesen elkészül. Már planirozzák is az előtte való teret. *Simontsits* Elemér, mint a kaszinó igazgatója kérvényt nyújtott be a város képviselő testületéhez, hogy a bazár előtti járda készítéséhez a város, csinosodása céljából járuljon jozzá. A kaszinó hajlandó a járdát három méter szélességben kiépíteni, Szekszárd városát pedig arra kéri, hogy a bazártól a kocsi utig ezen tul megmaradó területet saját költségén aszfaltoztassa. Gyönyörű lenne így itt ez a tér, Szekszárdnak legalább lenne egy tisztességes korzója, a hol száraz lábbal s por nélkül lehetne sétálni. A képviselő testületi tagokban nagy a hajlandóság a szép terv megvalósítására, hisszük, hogy amikor Szekszárd fejlődéséről s haladásáról van szó, nem késik a város az anyagi eszközöket előteremteni. A rendezett tanács megalakulásának évében nagyon szép kezdet lenne ez a további csinosítási munkához.

— **Felolvasás.** Ócsényben ifjúsági egyesület alakult a múlt vasárnap. Ez alkalommal dr. *Krón* Ferencz szekszárdi ügyvéd a büntető jogról tartott népies előadást, *Csankó* Vilmos ózsáki tanító pedig az alkohol káros hatásáról tartott felolvasást.

— **Gyakori névmagyarosítások.** Egy idő óta Bikács német községben gyakran fordulnak elő névváltoztatások, illetve sokan vannak, a kik nevüket megmagyarosítják. Ertesztésünk szerint Bikács község érdemes jegyzőjének *Kenesei* Vilmosnak köszönhető ez első sorban, ő ugyanis szívvel lélekkel rajta munkál, hogy a jó magyar érzelmű bikácsiak — külsőleg is tanujelét adják készségtelen hazafiasságuknak. — Mert hogy a mai nehéznapiakban a névmagyarosítás is hazafias cselekedet, elvitázhatatlan tény, éppen azért mások által is követendő jópélda gyanánt említjük fel a bikácsi érdemes jegyző nemes buzgalmát.

— **Az izraeliták ujéve.** Mai napon ünnepelek az izraeliták az ő időszámításuk szerint való ujév napjukat, mely az 5666-ik esztendő fordulata.

— **Uj bérkocsi üzlet.** *Haspel* József, ki azelőtt a Szekszárd szállót bérelte, megvette *Stann* István selyemgyár utcai házát s hír szerint ott egy, a mai igényeknek megfelelő bérkocsi üzletet fog nyitani. Bizony el kell nálunk egy kis tisztességes bérkocsi konkurrenczia.

— **Öngyilkosságok.** *Dömöcsök* Ferencz dombóvári cipészsegéd a nyáron Budapestre ment munkát keresni. A szokatlan fővárosi életmód az egyszerű falusi iparos lelki állapotát annyira megzavarta, hogy buskomorra lett. Haza jött látogatóba s édes anyjának minden ellenőrzése és intelme daczára föbbe lötte magát. Életveszélyes sebével kórházba szállították. — *Kovács* József faddi lakosnál a csendőrség egy lopás ügyben kutatást tartott; az önértetes ember ezt annyira szívére vette, hogy e hó 24 én kiment szőlőjébe s ott agyonlőtte magát.

— **Gyújtogató bolond.** Szárazdon a napokban egy egész csomó kazal lett a vigyázatlanság folytán keletkezett lángok martalékává. *Schröter* Henrik, *Fuchs* Jakab, *Trautman* János és még többen a tűz károsultjai, kiknek kára még biztosítás útján sem térül meg. A tüzet *Kugler* Pál regölyi, nem egészen ép elméjű lakos okozta, ki a szárazdi malomban járt és a szomszéd kazalok tövében gyufát gyújtogatott, így okozta a tüzet. Valószínű, hogy *Kugler* pirománikus és szenvedélye kényszerítette tettének véghezvitelére. A vizsgálatot megindították.

— **Gyógyszertár átruházás.** Az özvegy *Farne* Kálmánné tulajdonát képező ozorai „Szt. István” gyógyszertár személyes üzleti jogát a belügyminiszter *Székely Doby* Géza gyógyszerészre ruházta át.

— **Végeladás engedély nélkül.** A belügyminiszter — mint a „*Magyar Kereskedők Lapja*” jelenti — a közel multban 5730/904. sz. a. érdekes határozatot hozott. A határozat kimondja, hogy az, aki *iparhatósági engedély nélkül áruit végeladás, árverés, vagy tömeges és gyors eladásra ingerlő*

más módon eladja, a kihágás elkövetésén és ennek büntetésén kívül az eladásból befolyt összeg tizedrészét szintén megfizetni köteles.

— **Tűz.** Tolnán az öreg szőlő hegyen levő tágas csösz kunyhó f. hó 21-én ismeretlen okból kigyuladt s teljesen leégett. A kár 200 korona.

— **Veszedelemes dohányzás.** *Machalik* Imre ozorai pék mester Szilasbalhátra utazott; utközben szivarra gyújtott s véletlenül valamely szikra pattanhatott ki a kocsiiban levő szénára, melytől az meggyuladt; de *Machalik* annyira elmélyedt gondolataiba, hogy csak akkor vette észre a tüzet, midőn nadrágján jókora darab kiégett s a széna is javában lángolt. Szerencsére a Sióparton járt éppen s a közeli földeskről összefutott emberek hamarosan a Sióba huzták a kocsit, a hol *Machalik* is kénytelen fürdőt vett a tüzet oltás végett.

— **Csók után a pénzre vágyott.** *F. Bereczky* Kálmán medinai cigány lókupecz Pakson betért a Bálint féle vendéglőbe *Farkas* Andrásné szül. *Fekete* Rózával kit azzal csalt oda Bajáról, hogy szakácsnőnek szerződött. S ott együtt mulattak. Reggel az asszony kiment az udvarra. Ezalatt a kucpecz ellopta az asszonynak a kézi táskájában volt összes ékszereit és készpénzét 241 kor. értékben, aztán ott hagyta a faképnél. A csendőrség azonban a tolvaj udvarlót elfogta s a szekszárdi kir. ügyészséghez kísérte.

— **Akiben az ördög lakik.** *Nagy* Józsefné született *Pap* Erzsébet Hencsepusztai lakosnak az a rögeszméje, hogy az ördög szállta meg, aki neki a jövőt elárulja. Ezen az uton tudta meg, hogy a földbirtokosnál nagy kemence épül, melyben mindazok, kiknek földbirtokuk van, elfognak égettetni. Neki is van, vagy 3 hold földcskéje s így reá is az élve élegetés kinos halála vár. Hogy ezt a sorsot elkerülje, elhatározta, hogy önkézevel vet véget életének. Ravasz kodva fát aprított s e közben fejszével bal alkarján oly súlyos sérüléseket ejtett, hogy a szekszárdi Ferencz kórházba szállították be, ahonnet sebének begyógyulása után valamely elmeegógyintézetbe fogják átszállítani, miután a szekszárdi kórház elmebeteg osztályán egyetlen hely sincs üresen.

— **Kocsisok balesete.** Tengerit hordott haza kocsiján *Henevadl* Mátyás zombai 20 éves legény. A kocsi elején zsákba rakott tengeri volt s ezt használta ülésnek. Benn a községben az erősen lejtő uton a zsákok meglazultak, lecsusztak s *Henevadl* oly szerencsétlenül bukkott a lovak közé, hogy 20 napon tul gyógyuló súlyos sérülést szenvedett. — Ugyancsak saját vigyázatlansága folytán szenvedett súlyos testisértést *Eil* András 54 éves teveli lakos, aki *Bayer* György korcsmárosnál szolgál. Este sötétben szénát hordott le a padlásról s onnét lejövet egy létra fokot elhibázott s leesett. Mindkettőt a szekszárdi Ferencz köz-kórházba szállították.

— **A tréfa vége.** Vigan folyt a szüret *Mehrwerth* Ágoston törvényszéki iktató szőlőjében. A szedők közül *Kovács* Mihály 18 éves szekszárdi legény béka rakettákkal ijesztgette a fehérmépet, miközben a zsebében tartott rakéták saját vigyázatlanságából felrobbantak s *Kovács* olyan súlyos égési sebeket szenvedett testén és kezén, hogy be kellett szállítani a kórházba.

— **Leesett a padlásról.** *Novotni* Pál 10 éves fiú Tolnán fát hozott le mult szombaton a padlásról s mikor le akart jönni, a padlásfeljáró mellett egy darab elvált fallal oly szerencsétlenül csuszott le, hogy lábát törte. Beszállították a szekszárdi kórházba.

— **Kati néni balesete.** Általánosán ismert alak Szekszárdon *Bencze* Katalin, akit mint Kati néni mindenki ismer. Serényen szüretelgetett Nits István szőlőszeti és borászati felügyelő szőlőjében s e közben egy meredekebb renden megcsuszott s karját törte.

— **Kölcsönös szurkálások.** Nagydorogon a *Prak* Péter korcsmájában 1905. évi szeptember hó 24-én megtartott táncmulatság alkalmával *Lázár* András, *K. Boros* György, *K. Boros* István, *Horváth* Károly nagydorogi lakosok, *Pánki* József, *Pánki* János,

Sárközi Mihály, *Molnár* Bálint, *Dunaszekcsői*, *Dombai* Pál, *Dombai* József és *Szabó* (Fejes) József mohácsi lakosokkal összevesztek; *Pánki* József és *Pánki* János zsebkéseikkel *K. Boros* Józsefet minden ok nélkül úgy összeszurkálták, hogy a nevezett az orvosi vélemény szerint 18 nap alatt gyógyuló testi sértést szenvedett. A verekedésben azonban *Lázár* András és *K. Boros* György könnyebb, *Pánki* József és *Pánki* János pedig szintén szenvedtek súlyosabb természetű sérüléseket, míg *Dombai* József és *Dombai* Pál életveszélyes testi sértéssel a mohácsi kórházba szállították. A tettesek a kir. ügyészségnél feljelentettek.

— **Orvhalászat.** *Fehér* István szekszárdi lakos megkívánta a halászlét s hogy ebbeli vágyát olesón elégitse ki, maga ment el halászni a kutyatanyai Dunaághoz. A tolnai csendőrség egy járőre azonban tetten érte, hálóját elkobozta s halászléjegy nélküli halászás miatt a szekszárdi főszolgabírósnál feljelentette.

— **Zár-feloldás.** A Döröpatlan községben szörványosan uralkodott lépfene megszűnővén, a bonyhádi főszolgabíró a zárlatot feloldotta.

— **Kutba esett.** *Turós* Margit 8 éves leány Ozorán e hó 28-én a kutba esett és meghalt.

— **Agyonlőtte a fiát.** *Szántó* István madoccai lakos József nevű fiát agyonlőtte, de még nem tudható, hogy a lövés szándékosan vagy gondatlanságból eredt-e?

— **Tolvaj szentképarusok.** *Koch* János hidegkúti lakoshoz beállított két ügynök, kik szentképekkel kereskedtek. Az egyik *Szabó* József budapesti, a másik *Selényi* kassai ügynöknek mondotta magát, de emelet mellékfoglalkozásként a lopáshoz is kitűnően értettek, egy zavartalan pillanatban ugyanis feltörték a szekrényt és minden benne levő pénzt elloptak. Mikor a károsult észrevette a hiányt, a két szélhámos már árkon-bokron tul járt. Nem is sikerült őket elcsipni. Az ügyészség elrendelte a két tolvaj körözését.

— **Jutalom hullakifogásért.** A belügyminiszter *Rottler* István és *Rottler* Antal tolnai lakosoknak hullakifogásért 20 korona jutalmat utalványozott.

— **Bányászok mozgalmá.** Hetek óta mozgolódnak a szászvári és mázai bányák munkásai, több ízben be is jelentették, hogy sztrájkba lépnek, ha követeléseiket nem teljesítik. Az utolsó pillanatban azonban békés megegyezés jött létre, úgy, hogy elejét vették a sztrájkoknak. A munkások 12 óra helyett 8 órai munkaidőt kívántak, a melyet már a mult sztrájk alkalmával megígérték nekik, de mert így kevés szemet termeltek, ismét visszaállították a 12 órát. Kivánták továbbá, hogy a hetenként kétszer teljesítendő rendkívüli munka ne legyen kötelező. A társulat az előbbi feltételt, teljesen, az utóbbit pedig annyiban fogadta el, hogy kettő helyett egy ízben teljesítendő ezentul rendkívüli munka. E feltételeket a munkások el is fogadták és így békés uton, a sztrájk mellőzésével elintézték nyertek a munkások és a társulat között felmerült differenciákat.

— **Póru jár család.** *Király* János dombóvári illetőségű, pécsi napszámos kiment szombaton este dr. *Krasznay* Miklós postavölgyi szőlőjébe, ismerőséhez, *Horváth* János vinczellérhez. Ott, anélkül, hogy az árulástól félt volna följánlotta, hogy adjon neki *Horváth* 200 korona jó pénzt, ő szerez neki cserébe 800 korona hamisat. *Horváth* látszólag ráállt az alkura, csak arra kérte *Horváthot*, maradjon benn, míg ő kívülről, rejtett helyről behozza a pénzt. Evvel kiment, rázarta az ajtót *Királyra* és a segítségül hívott emberekkel lefogta, megkötözte az együgyű csalót és bevitte Pécsre, a rendőrségre.

— **Az anyós házána.** *Kakuk* Endre szolnoki lakos rossz viszonyban élt feleségével szül. *Krasz* Magdolnával. Az asszony el is jött férjétől Tolnára, édes anyjához, *Krasz* Józsefnéhez. *Kakuk* azonban felesége után jött s éjjeli szállásra anyósánál maradt. Este megolvasta pénztét, mely 320 korona volt. Reggel felkelve észre vette, hogy pénzből 188 korona, valamint zsebjéből a forgópisztoly hiányzik. A csendőrség nyomozása foly-

tán a forgópisztolyt megtalálták *Kakuk* feleségénél, ki azt vallja hogy a pisztolyt azért vette el, nehogy férje őt bántalmazhassa, mert rossz viszonyban élnek; de a pénz eltulajdonítását tagadja.

— **Tönkre finomított nóta.** Bizonyos foku legénykedés, egy kis szilajság mindenkor jellemezte a magyar legény vérmérsékletét. Kitészik ez a kurucz világ dalaiból és kitészik a régi betyáromantikának számos dalából; csak hogy mikor ezt a szilajságot dalba foglalták, igen alapos okok játszottak közre. A

„Megverek valakit
Vagy engem valaki
De az én rózsámat
Ne szeresse senki“

népdal nem üres, hitvány henczegésről beszél, ami a szekszárdi bicskások szokása. Azután meg ez a népdal:

„Vagyok olyan legény mint te
Vágok olyan rendet mint te;
Ha nem hiszed gyere velem
Fogd meg az én kasza nyelem“

szintén nem kérkedő henczegés, hanem nemes párbajra hívás. Mind a kettőből kivillan a nemesebb szilajság. A csárdába belépő legénynek ez a kurjantása: „*Ki a legény a csárdában*“ szintén párbajra hívás, a férfias erőknél, ügyességnek kihívása, melynek bővebb dalba foglalása ez:

Ha bemegyek a csárdába
Leülök a lóczára,
Bele vágom a fokosom
A mestergerendába.
A ki legény gyűjön ide,
Vegye ki a helyéből,
A nevemet a helyébe
Piros vérről írom föl.

Ez a régi betyár világnak párbajra felhívó, párbajra idéző nótája volt. Ezt a nótát dalolta a napokban három összekapaszkodott s még csak alig, hogy megkaszakodott legényke Szekszárdon, tele tudóval; csak hogy micsoda bután kirívó változtatással:

Ha bemegyek a csárdába
Leülök a *diványra*.
Belevágom a *bicskámat*
A mestergerendába.
A ki legény gyűjön ide,
Vegye ki a *késemet*,
Még az éjjel piros vérről
Írom föl a nevemet.

Micsoda ostoba, de egyuttal jellemző elferdítése ez, annak a másik tőről metszett s minden szilajsága mellett is gyönyörű magyar népdalnak! Nem veszik észre a bicskázó legények, hogy a ki diványra ül, annak nem illik a kezébe még a *bicska* sem, mert a divánnyal egy kis városias műveltség is vele jár? hogy a polgár ember, aki diványra ül, nem haszontalan bicskázó kölyök, hanem tisztességes viselkedésű polgár? hogy a bicskát a mester gerendába sehogyan se lehet bele vágni, legfőleg bele szurni? hogy milyen ostobán gyöngécske dolog ez, amahoz a fokos vagy balta bevágáshoz képest? végül, hogy divány meg bicska sehogy sem illenek össze s ez a kettő még inkább nem illik bele abba a gyönyörű magyar nótába, amelyet a szekszárdi hitvány bicskázóknál egy kicsit különb legények daloltak, meg különb legény volt, aki azt a nótát készítette!

— **Verekedő muzikus cigányok.** *Rácz* Ferencz, *Rácz* Antal és *Kárász* József decsi muzikus cigányok Bátaszéken az utcán összegabajodtak és öklözték, gyomrozták egymást, a földön henteregve; egymás ruháját összetépték, szaggatták, miglen a csendőrség véget vetett a cigányháborúnak.

— **Lopások Bátán.** *Csopor* Mihály bátai lakos pitvarából egy zsákot tele ludtollal, *Mihó* József zártlan kamrájából 8 kiló szalonnát, *Tóth* Pál kocsiszinalatti ketrecéből egy kövér ludat loptak el. Ugylátszik, hogy Báta a tolvajok hazája kezd lenni.

— **A bátai lajtos kocsi.** Lapunkban már megirtuk, hogy Báta község lajtos kocsiját az utcáról ellopták. A kissé merész, de ügyetlen tolvajt kinyomozta a csendőrség.

Szűcs József bátai lakos volt az az ügyetlen, hogy saját falujában a község kocsiját a maga házához huzta, nem gondolva meg, hogy ez nem olyan kicsiny tárgy, a mit az emberek szeme elől olyan könnyen el lehet rejteni s már magába véve is feltűnő, hogy ha eddig nem volt kocsija, egy éjszaka termett neki, vagy ha volt egy, akkor egyszerre kettő lett belőle. Noesak így rendre folytassák a tolvaj urak s a lajtos kocsi után már a község háza következik.

— **Megszökött leány.** *Babos* Julianna dunaszentgyörgyi lakos e hó 7-én hazulról megszökött s azóta vissza nem tért. A dunaföldvári járás főszolgabírája körözteti. Személyleírása: Kora 20 éves, termete közép, arca himlőhelyes. Távozásakor fejkendő, barna réklit fehér betéttel, barnás szoknyát s fekete cipőt viselt.

— **Dolgozik a bicska.** Még a szüret meg sem kezdődött, már is dolgozik a bicska a szőlőhegyen. *Csabay* József csatár szőlőhegyi lakos *Pollerman* István ugyanottani lakost úgy összeszurkálta szóvita közben, hogy *Pollerman* sebei jó két hét múlva gyógyulnak be.

— **Villámcsapás.** A hét elején a város fölött végigvonuló éjjeli zivatar alkalmával, egy villám *Szabó* Ferencz főgimnáziumi tanár Virág-utcai házába ütött be. Szerencsére, nagyobb baj nem történt, csupán az egyik szoba falazatát tépte le néhány tenyérnyi területen s a beszakított maltart a szoba másik oldalához csapta.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számában arról adtunk hírt, hogy a Kaszinó bazarjának egyik helyiségét a *Pick* és *Eisler* cég fogja bérelni. Annak a kijelentésére kértünk fel, hogy az illető helyiséget *Eisler* Rezső fogja bérelni.

— **Az öngyilkos posta és távirtda felügyelő.** *Reitler* Lajos volt m. kir. posta és távirtda felügyelő f. hó 12-én Dunaföldvárról eltűnt. Míg családja köröztetését kérte, addig ő Budapesten bolyongott és a hivatalától elmozdítását kimondó fegyelmi határozat kézbesítését akarta elkerülni, hogy a határozat jogerőre emelkedését késleltesse. Nyolcz napi bujkálása után látva, hogy ez uton hivatalába visszahelyeztetése ugysem sikerülhet, hogy legalább családja számára a nyugdíjat biztosíthassa, f. hó 20-án délben a Lukács fürdőben felakasztotta magát, és mikorra észrevették meghalt. *Reitler* azelőtt egyike volt a posta legszorgalmasabb tisztviselőinek és ennek köszönhető gyors előléptetését is. Kártyázási hajlama azonban hivatalát elhanyagoltatta vele s miután nejeinek vagyont kivevő hozománya is bűnös könnyelműségnek áldozatává vált, még nagymérvű adósságba is merült, alantóságait nagyobb hitelt vett igénybe, de azt visszatéríteni nem tudta, a miért aztán feljelentették. A posta igazgatóság erre felfüggesztette, majd pedig elbocsátotta állásából. Ezért öngyilkossá lett. Neje, két kiskorú gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Rabló támadás Dunaföldváron.** Vakmerő rablótámadás tartja izgalomban Dunaföldvár közönségét. F. hó 26-án reggeli fél 7 óra tájban *Reichhardt* József gazdag dunaföldvári magánzónak paksi-utcai lakására egy fiatal ember állított be azon ürügygel, hogy bort óhajt vásárolni. *Reichhardt* kijelentette, hogy eladó bora nincs ugyan, de készséggel szolgál címekkel, hol azt beszerezheti. Szobájában le is ültette az idegent, kinek egynéhány dunaföldvári szőlőbirtokos nevét diktálta papírra. Egyszerre az idegen a mit sem sejtő *Reichhardt* torkon ragadva, pénzt követelte, s mikor ez a pénzt elő nem adta, egy hosszú konyhakéssel *Reichhardt* nyakát elválni igyekezett. A kés életlenségének és a *Reichhardt* nyakára esavart kendőnek köszönhető, hogy a gyilkos kísérlet nem sikerült, így a megtámadott valami nagy nehezen kiszabadította magát támadója kezeiből és kiáltásaival a szomszédok figyelmét sikerült felhívni, mire a rabló késének hátrahagyásával megszökött. Elkéseredett hajszá indult meg most a gyilkos kézszerkesztésére. A megugrott merénylőt a gyorsan megjelent rendőrség kocsin, lóháton és gyalog követte, valamint a figyelmesé vált lakósság

is kellően telfegyverezve üzöbe vette s a város végén csakugyan elfoghatták. Kihalgatásakor kiderült, hogy a rablógyilkosság kísérője *Lukacsovics* Ferencz 21 éves, mohácsi születésű és illetőségű kovácssegéd, ki ezelőtt két hónapja *Pasker* Ferencz dunaföldvári kovácsmesternél dolgozott. A rablási kísérletet megelőző este jött hajóval Mohácsról Dunaföldvárra már azon szándékkal, hogy itt valamely gazdagabb egyént meglop. Utközben a hajón egy ordasi vagy hartai kofától lopta azt a kését, melylyel a gyilkossági kísérletét elkövette. Éjjeli szállást Dunaföldváron *Gurics* István nevű birtokosnál kért és kapott, vallomása szerint az éjjeli szálláson szemelte magának ki *Reichhardt* Józsefet, mint a kinél a rablást elkövetni fogja. *Lukacsovics* teljes beismerésben van. Tettének okául a hirtelen gazdagodás vágyát adja elő. Megmotozásakor 8 különféle értéktárgyról kiállított zálogjegyet találtak nála, melyeknek szerzési módjára nézve a nyomozás még folyik. A vakmerő támadót hihallgatása után a csendőrség a dunaföldvári járásbíróshoz, ez pedig a szekszárdi kir. ügyészséghez kísértette át.

— **Apa a fia ellen.** *Németh* József bátaszéki lakos, vagyonos gazda; szép birka nyája van, melynek legeltetését fiára *Mihályra* bízta. A fiu azt gondolta, hogy a nyájhoz a legközvetlenebb rokonság révén neki is van félíg meddig jussa. Eladott hát a nyájból négy darabot, aztán az ismeretes „hova lett a nyája? eladta, hova lett az ára? megitta“ népdal szövegéhez hiven — a birkák árát elmulatta. — De az apa sem a népdalra, sem a legközvetlenebb rokonságra nem hederített s mulatót fiát feljelentette az ügyészségnél.

— **Szerencsétlen esés a kocsirol.** *Lerch* István hőgyészi kocsi egy házban szalmát rakott a kocsi, de elég vigyázatlanul nem rudazta le kellőleg s ennek aztán az lett a következménye, hogy elinduláskor egy csomó szalma a lovak közé esett, amittől azok megriadtak s az egyik kocsikerék neki vágódott a kapuütközőnek; ekkor meg a szalmatetején ülő kocsi esett egy csomó szalmával a lovak közé. A kocsi kerekei átmentek a szerencsétlen kocsi fején s 10 centiméter hosszú mély sebet kapott, jobb fülét lehasította a kerék s halántékán is súlyos sérülést szenvedett. Esméletlen állapotban vitték haza.

— **Furcsa rögeszme.** Tudvalevőleg az örülteknek gyakran igen furcsa rögeszméik vannak. Kerültek már ki belőlük istenek, megváltók, királyok és tudja a jó Isten mi mindenféle szerzetbeliek nagyzási hóbortjuk szerint. *Kovács* János kovácsmester a szekszárdi Ferencz kórház szerencsétlen lakója azonban, minden igaz érzésből jövő szánakozásunk mellett is kacagtatni való méltóságra tett szert. Szánalomra méltó társaival teljesen lenézőleg bánik, mert ő a *legbőlcsebb czalstokk és kettős francziakulcs* s ebben a legmagassabb szerepében nem engedti, hogy a föld mozogjon s az akkor mozoghat csak, ha ő megrugja. Szegény, szerencsétlen, ennél bolondabb méltóságot már aligha találhatott ki. — Mily csodálatos is, az a meghibbant agy!

— **A bicska.** *Szeitli* *Takler* József szekszárdi lakos, *Fehér* Mihály szekszárdi lakost a sédpatak partján rövid szóváltás után összeszurkálta úgy, hogy sebei csak 10—12 nap múlva gyógyulnak.

Borszék.

Ha Székelyföldön jársz — feyvesek aljában —
Hol tündértől népes ragyogó világ van,
Mégejt híres vizü **Borszéknek forrása**,
Mely már Attilát is vendégül traktálta.
Itt pedig **Toinában**, bikavér honában,
Borivóktól népes, venyigés világ van,
Melynek lángborából — ha megtelik gyönggyel
A magyar néplélek őseréje tör fel . . .

Csak **borszéki vizet** igyunk hát ily borral:
Magyar virtust nevel, életkedvet forral . . .

VIDÉK.

Paks.

Paks halad! Paks-i tudósítónk írja: Folyó hó 27-én a paksi képviselőtestület rendes közgyűlése többek között tárgyalás alá vette, a villanyvilágítás eszméjét is. Ezen a közegészségi s más tekintetből szerfelett hasznos és praktikus világító eszköz élénk megbeszélés tárgyát képezte, melynek eredménye, hogy a képviselő testület kebeléből egy 5 tagú bizottságot küldött ki arra nézve, hogy tegyen jelentést a villanyvilágítás bevezetésére, nevezetesen: hány előfizetőre van kilátás, hány lámpával s hogy egyáltalában elérhető-e rövid idő alatt, hogy a villany bevezethető legyen? Paks e tekintetben nagyon szerencsés, mert hajtó erőnek a Dunát is felhasználhatja, ami ugyyszólván felére redukálja az áram előállításának költségeit. Így semmi lényeges akadály nincs, hogy a szép terv Paks fejlődése érdekében mielőbb megvalósulást nyerjen.

Museum, közintézetek ügyei.

Felolvasás a muzeumban. *Wosinsky* Mór muzeumigazgató október 8-án este 8 órakor vetített képekkel felolvasást tart a muzeum képtártermében. Előadásra kerül *Wosinsky* Mór felolvasása: „A teremtés a Biblia s a modern tudomány tanai szerint.” Belépő díj személyenként 50 fillér. A felolvasó terembe a muzeum baloldali ajtaján lehet bejutni.

A muzeum egyesület választmányának ülése. A vármegyei muzeum egyesület választmánya okt. 1-én, vagyis holnap délután 5 órakor a muzeum nagytermében ülést tart. Az ülésen a szkiopikon kíséretével történő felolvasó előadások módozatait elapítják meg.

Ajándékok a muzeumnak. Az orsz. főfelügyelőség 2 kötet könyvet, *Angyal* Béla 1 kötet könyvet, *Guttyán* Ignác 1 kötet könyvet és 1 drb. agyagedényt, *Nagy* Istvánné Dombóvárról 4 drb. ezüst érmét, 2 drb. pástorfaragású szivartartót, *Nagy* István egy karikás ostornyelet, *Dobó* Mátyás Dombóvárról 1 drb. zablát, 2 drb. érmét, 1 drb. fibula töredéket, 2 drb. ezüst gyűrűt, 1 faragott botot és pipaszárat, egy régi tajt pipát, *Kozma* János 3 drb. kagylót ajándékozott a muzeumnak.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Tíz elsőrendű író 10 kötet művét adja pompás diszkötésben a „Magyar Kereskedelmi Közlöny”, Budapest VII., Károlykörút 9. mindenkinek ingyen, csupán 12 krajczárt kér kötetenként a bekötési táblába való beleillesztésért, vagyis a 10 kötetnél 1 frt 20 kr., ha előfizeti a „Tolnai Világ Lapját” félévre 4 frt helyett 2 frt 48 kr.-ért. Ez a 10 kötet mű rendkívül elegáns diszkötésbe van kötve, s az egész 10 kötet egy védő tokban foglaltatik. Ezen 10 kötet mű bolti ára 15 forint. Itt felsoroljuk az írók neveit, valamint a művek czimeit: *Molnár* Ferencz: Egy pesti leány története; *Zöldi* Márton: Egy primadonna házassága; *Thuri* Zoltán: Sötétség; *Heltai* Jenő: Titokzatos hercegnő; *Tolstoj* Leó: A pénz átka; *Dumas* Sándor: Örült a trónon; *Conan Doyle*: A család réme; *Szomaházi* István: Asszonyi bosszu; *Kóbor* Tamás: Örök éjszakák; és *Gaál* Mózes: Rácz Márton regénye. — Nagyon ajánljuk t. előfizetőinknek ezen kitűnő lap előfizetését, a melyről bátran mondhatjuk, hogy igazi különlegesség rendkívül dúst tartalmánál fogva. Előfizetések a Magyar Kereskedelmi Közlönyhöz küldendő, Budapest, VII., Károlykörút 9.

TANÜGYI HIREK.

Tanítók gyűlése.

A tamásii vidéki róm. kath. tanítóegyletnek gyűlése volt f. hó 28-án Hőgyészen, hol is *Horváth* János nagyknóyii 47 évet szolgált tanító jábileumát ülte meg az egyesület.

Először is *Magyar* Miklós egyesületi elnök az egyesület részéről üdvözölte, ajánlván őt az egyesület örökös tagjává. Indítványa egyhangulag elfogadtatt. Másodszor *Tihanyi* Domokos bucsuzott tőle, kifejtván a fennebbi idő alatt szerzett érdemei közül még azt is, hogy az ő idejében lett Kónyi község nagygyá, úgy hogy jelenleg már Nagyknóyinnak nevezik s örökös például hozta fel az egyesület tagjainak *Jancsi* bácsit, kit társai ezzel a névvel tüntettek ki. Végre *Molnár* Paula tamásii tanítónő bucsuzott tőle, oly szép koszoruba fűzött virággal, hogy bármily delnőnek is díszére válhatott volna.

Ekkor *Streicher* Péter hőgyészi esperes szép szavak kíséretében átadta az ünnepeltnek a neki szánt emlékkönyvet, a melyet a tanítók János bácsija keresetlen szavakkal köszönt meg, halálját tolmácsolva egyúttal az összes öt üdvözölőknek.

Ezután megkezdődött a valódi gyűlés, melyen *Szigeti* József igen szépen ismertette a dr. *Ében*-féle számológépet.

Végre *Kindl* Vilmos tartott igen érdekes előadást az iskolai könyvtárról, mely után elhatározták, hogy azt a tanuló ifjuság 5—6-ik osztálya között osztják ki, de azok közül is csak a szorgalmasan tanulóknak és mindig magyarnyelvű könyvet, hogy azzal is némi vívmányt érjenek el.

Ezután következett a társas ebéd, hol mintegy 80-an voltak jelen. Igen sok felköszöntőt mondtak. *Tihanyi* a jubilánst élte, *Magyar* az egyesület összes tagjait, dr. *Frühwirth* pedig *Tihanyi* Domokos kir. tanfelügyelőre emelte poharát. A mulatság estig tartott és azzal oszlott szét, hogy ezen túl minden 40 évet betöltött és érdemekben megöregedett tanítónak hasonló Isten hozzáddal mond végbucszót.

Tanítóválasztás. A bátaszéki gör. keleti szerb iskolához *Bózsán* Nesztort, a szemese pusztai községi tanítói állomásra pedig *Róder* Kamilla okl. tanítónőt választották meg.

Magániskola nyitása. *Kohn* Ármin okl. tanító Faddon magániskolát nyitott.

A József Kir. Herczeg Szanatóriumába Tolnavármegyéből a következő tanítók, tanítónők léptek be: *Schröder* Laura Kurdról, *Schröder* Szidónia Csibrákról, *Molnár* István Deesről, *Schossberger* Gyula Gyántórol, *Szalai* Sándor Gindlcsaládról, *Purth* Gyula és *Wigand* János Kalaznórol, *Patay* Pál Bátoról, *Fanzler* János és *Fittler* Henrik Varsádról, *Grün* Jakab Paksról, *Dely* Gyula Böleskéről és *Krassovátz* Jozefin Lengyelről. Adományt küldtek: *Bauer* János Tolnanémédiből, *Matthesz* Adolf Györkönyből, *Pápay* Géza Bátaszékről és *Bocskár* Ferencz Alsónyékrol. Többen buzgalkodásukért diszklevelet is nyertek már.

A szakcsi iskola ügye. Szakcs község előjárósága, mint iskolafentartó már régebben segélyért folyamodott az ottani róm. kath. iskola részére, de a közig. bizottság elutasította a kérelmével. Most a szakcsi rk. iskolaszéki elnök újból kérte az elutasító határozatnak megváltoztatását s a *Mányok* Ferencz és *Cseh* Jolán fizetésének kiegészítése céljából a község által beadott segélykérvénynek elfogadását azon okból, mert a szakcsi róm. kath. iskolának fentartója Szakcs község s miután ott hitközség nincsen, de az iskolának hitfelekezeti költségvetése sincsen, az iskola javára segélyért csak a község folyamodhatik. A közig. biz. a kérelmet teljesíthetőnek most sem találta: 1. Mert az 1893. évi 26. t. cz. végrehajtása tárgyában a m. kir. vallás- és közokt. miniszter által 10.000/1904. sz. a kiadott utasításnak 17. §-a szerint, a hitfelekezeti iskolának

csak a hitfelekezeti iskolaszék kérhet államsegélyt. 2. Mert a 19.790/903. sz. a kiadott vallás- és közokt. min. rendelet szerint felekezeti iskolák jogi értelemben vett fentartója csak a hitfelekezeti lehet, az 1868. évi 38. t. cz. 11. §-a ugyanis világosan és félreérthetetlenül a hitfelekezeteknek adja meg a felekezeti iskolák felállításának és fentartásának jogát, tehát község ilyen sem fel nem állíthat, sem fenn nem tarthat. 3. Végre, mert ha a szakcsi r. kath. iskola fentartójává az iskolaszék a községet ismerné el, úgy az 1868. évi 38. t. cz. 25. §-a értelmében annak községi jellege is volna, mely esetben is nem a község, de a községi képviselőtestület vagy a községi iskolaszék volna hivatva segélyért folyamodni; miután pedig a szakcsi róm. kath. iskola szellemi vezetését róm. kath. iskolaszék eszközli, ennek joga és tiszte az, hogy az 1. pontban hivatkozott okoknál fogva ő kérelmezzen. Egyben megkeresi a bizottság a pécsmegyei főhatóságot, hogy miután a szakcsi r. kath. iskolaszék elnöke maga beisméri, hogy az ottani iskolának hitfelekezeti költségvetése nincsen, az iskolaszéket ilyen költségvetés elkészítésére utasítsa.

MULATSÁGOK.

Mulatság a Kossuth szobor javára. A „Tolnai iparosok olvasó egylete” f. évi szeptember hó 24-én szépen sikerült szüreti mulatságot rendezett. Az összes bevétel 202 kor. 60 fill., a kiadás 133 kor. 36 fill., maradt tiszta jövedelem 69 kor. 24 fillér. Mely összeg fele részben a Tolnán felállítandó *Kossuth* szobor javára, másik fele részben pedig az egylet könyvtára javára esik.

GAZDASÁG.

A munkás viszonyok tanulmányozása.

Megemlékeztünk már róla, hogy a munkás viszonyok tanulmányozása céljából vármegyénk közgyűlése *Jeszenszky* Andor nagy birtokost, a „Tolnamegyei Gazdasági Egyesület” tevékeny elnökét bizta meg. *Jeszenszky* Andor most a következő kéréssel fordult a főszolgabírákhoz illetve magához a munkát adó gazdaközönséghez.

„Vármegyénk területén f. évben lezajlott gazdasági munkás- és cselédbérbárczról a vármegye alispánja által a törvényhatósági bizottság mult hó 10-iki közgyűlése elé terjesztett jelentés tárgyalásának eredménye gyanánt az iránt kaptam megbízást, mint a vármegyei gazdasági egyesület elnöke, hogy az ideiekhez hasonló gazdasági munkás zavarások megelőzését célozólag egy esetleges vármegyei szabályrendelet, vagy más megfelelő hatósági intézkedés életbe léptetése iránt tegyek előterjesztést.

Ezen említett zavarások azt a látszatot keltik, hogy vármegyénk egynemely vidékén a munkaadók és a munkások között megingott az a békés jó viszony, mely a kölcsönös érdekek méltánylásán alapul és a mely nélkül a mindkét fél érdekeit biztosító sikeres mezei gazdalkodás lehetősége teljesen ki van zárva.

Olyan baj ez, a melynek orvoslását mindkét fél érdekei sürgetőleg követelik. Kell tehát, hogy a békességes állapotot zavaró okok elhárítása körül is közös erővel munkáljanak közre mindazok, a kik a kérdésben érdekelve vannak.

A vármegye törvényhatóságától nyert feladatomon kívül, a gazdasági egyesület hivatásával járó kötelességemnek tartom, hogy társadalmi uton is keressem a kibontakozás útját; és ezen igyekezetemhez úgy a járási főszolgabíró urak, mint tisztelt gazda társaim támogatását tisztelettel kérem; mert sokkal fontosabb a kérdés, sem hogy a viszonyok alapos ismerete híján úgy a munkaadók, mint a munkások közös megelégedésére megoldani lehetne.

A járási főszolgabíró urak, az általuk lefolytatott hatósági eljárások során közvetlenül szerezhettek tudomást arról, hogy mik voltak a gazdasági munkások és cselédek zavargássá fejlődött bérharcának okai; viszont a gazdák, mint munkaadók, maguk legilletékesebbek annak elbírálására, hogy a saját helyzetük mennyiben engedi meg a munkások olyan igényeinek kielégítését, amelyeket azok munkaadóikkal szemben támasztanak.

Éppen azért 1) a járási főszolgabíró urakhoz azzal a kérelemmel fordulok, hogy a munkások és cselédek részéről panaszolt sérelmek felől engem tüzetesen és sürgősen tájékoztassanak, egyúttal tudatni sziveskednének azt is, vajjon az izgatás és lázítás játszott-e és minő szerepet a bérharc előidézésére körül, és hogy minő hatósági és társadalmi intézkedések volnának azok, amelyek révén az ideihöz hasonló áldatlan helyzetek elkerülhetők lennének.

2. Az igen tisztelt munkaadó urakat pedig arra kérem, hogy cselédjavadalmazási rendszerüket, és az ideiglenes munkákra vonatkozó szerződéseiket (aratási, cséplési, részesföld munkáltatási) teljesen bizalmas használatra átengedni; a köztük és munkásaik, illetve gazdasági cselédek között levő állapotot őszintén ismertetni s a megingott békés állapot helyreállítására és biztosítására vonatkozó véleményüket közölni sziveskednének.

— Semmi kétségünk sincsen, hogy olyan praktikus és tapintatos férfiu, mint a gazdasági egyesület érdemes elnöke, megtalálja és leplezetlenül feltárja a baj kútforrását s szerencsés kézzel jelöli ki a segítség eszközeit, úgy hogy vármegyénkben ismét rendezettek lesznek a munkásviszonyok s a sajnálatos sztrájk mozgalommal okozott sebek mihamarább behelgednek.

HIRDETÉSEK.

640 szám.
1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíró 1905. évi 9357. számú végzése következtében Szilágyi Imre ügyvéd által képviselt takarékos és hitelintézet javára, **Gyuk Ferencz ellen** 1160 kor. — fill. s jár. erejéig 1905. évi augusztus hó 10-én fogantositott kielégítés végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 991 kor. — fill.-re becsült szoba butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatok.

Mely árverésnek a szekszárdi kir. járásbíró 1905. évi VII. 206/2. számú végzése folytán 1160 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek a végzése szerint járó 6% kamatai és eddig összesen 83 kor. 08 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Szekszárdon alperes lakásánál leendő eszközzésére **1905. évi október hó 2 napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatok.

Kelt Szekszárdon, 1905. évi szept. hó 15-én.

Mányoky,
kir. bir. végrehajtó.

6472 szám.
tk. 905.

Árverési hirdetmény.

Moser Ferenczné szül. Finta Juli felperesnek, — **Bauer Ignác és neje Finta Róza elleni** önkéntes árverési ügyében 4780/tk. 1905. szám alatt elrendelt Döbrököz község házában 1905. évi augusztus hó 26-ik napján megtartott

árverés Moser Ferenczné szül. Finta Juli kocsolai lakos által szabályszerűen felszerelt és törvényes időben a döbröközi 325 sz. tjkvben felvett 2757 hszám ingatlanra mint felülpitványre és haszonvételre nézve benyújtott utóajánlata folytán az utóajánlat elfogadása mellett az említett ingatlanra nézve hatálytalannak nyilvánítottik és az újabb árverés azon ingatlanra elrendeltetik, közhírré tétetik, hogy a döbröközi 325 sz. tjkvben felvett 2757 hszámú ingatlan mint felülpitvány és földhaszonvétel az utóajánlat tevő által kötelezett 1650 kor. kikiáltási árban **1905. évi december hó 21-ik napján d. e. 10 órakor** Döbrököz község házában megtartandó árverésen eladatok. Az említett ingatlan a kikiáltási áron alul eladatok nem fog.

Figyelmeztetnek a venni szándékozók, hogy az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 %-át bántapénzként letenni, és a vételár 3 egyenlő részletben 5% kamataival együtt a tamási kir. adóhivatalnál, mint letétpénztárnál lefizetni kötelesek, továbbá, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóságnál, úgy Kocsola, Kurd, Gyulaj, Dombóvár szomszédos községek előjáróságánál megtekinthető.

Tamásiban a kir. bíróságnál, mint tkönyvt. hatóságnál 1905. szeptember hó 14-én.

Várady,
kir. járásbíró.

230 szám.
v. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltó törvényszék 1905. évi 52235. számú végzése által Eiler Bernát budapesti bej. czég kereskedő végrehajtó javára **Stern László és Braun Sarolta paksi lakosok ellen** 200 kor. — fill. tőke ennek 1905. év márczius hó 31 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 59 kor. 80 fill. per és végrehajtási költség követelés és netán még felmerülő egyéb költségek végett elrendelt kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bíróság már többszörösen újból összeirt és lefoglalt és 667 kor. fillerre becsült szobabeli butorok, ágy és fehérmű, ezüst gyertyatartók és egyéb más ingóságok nyilvános árverés útján eladatok.

Mely árverésnek a paksi kir. járásbíró 1905. évi v. 159/2 számú kiküldést rendelő végzése folytán Paks községben végrehajtást szenvedettek lakásánál leendő eszközzésére **1905. évi október hó 4-ik napjának d. e. 9 1/2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatok fognak. A netáni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, hogy jogaikat az előbb idézett t.-cz. 111. és 112. §. szabályán érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §. ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Paksban, 1905. évi szept. hó 21 napján.

Dr. Parragh Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

223 szám.
v. 1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltó törvényszék 1904. évi 46345 számú végzése által Balog M. Miksa és Márton budapesti bej. czég végrehajtó javára, **özv. Stern Joachimné paksi lakos ellen** 46 kor. 50 fill. még hátralékos költség követelés és netán még felmerülő egyéb költségek végett elrendelt a kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bíróság lefoglalt és 640 kor. — fill.-re becsült Lódenféle szövetek több végekben nyilvános árverés útján eladatok.

Mely árverésnek a paksi kir. járásbíró 1904. évi V. 161/4 számú kiküldést rendelő végzése folytán Paks községben végrehajtást szenvedett üzlethelyiségében leendő eszközzésére **1905. évi október hó 2-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatok fognak. A netáni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, hogy jogaikat az előbb idézett t.-cz. 111. és 112. §-ai szabályán érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Paksban, 1905. évi szeptember hó 19-ik napján.

Dr. Parragh Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Üzlet áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Szekszárdon, Széchenyi-utca Mehrwerth-féle házban fennálló aranyműves és ékszerész üzletemet **f. é. október hó 1-én a Kaszinó bazár épületébe helyezem át.**

Ajánlom a következő czikkeket nagy választékban:

Brillians és gyémánt gyűrűk,
Brillians és gyémánt fülbevalók,
Arany és ezüst fülbevalók,
Arany férfi és női gyűrűk,
Arany és ezüst láncok,
Arany és ezüst gombok,
Karkötők, szivek és függelékek,
Dohány- és cigaretta-tárczák, valamint
China-ezüst tárgyak.

Elfogadok mindennemű átalakításokat és javításokat.

Tisztelettel

Král János

1—10

aranyműves és ékszerész.

Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

4—4

Kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Értesítés.

Szives tudomására hozom a bortermelő közönségnek, hogy a híres

Mayfarth-féle

borsajtók, szőlőzuzók

a gyárban az óriási kereslet folytán már **fogytán vannak.**

Mint hogy nekem sikerült még raktárra kapnom egy nagyobb mennyiséget, ezeket árusítom, míg a készlet tart.

Ugyancsak nálam **egyéb gazdasági gépek is beszerezhetők.**

Tisztelettel

3-4

Kramer József,

a Mayfarth-féle gépek kizárólagos elárúsítója
Szekszárdon, Sédpatak-utca.

Eladó boroshordók.

Willinger Márton zombai szőlőbirtokos elad mintegy 400 darab 6-700 literes teljesen jókarban levő, tiszta, bekéneezett

boroshordót,

melyekbe a bor azonnal betölthető, — jutányos áron.

A hordók a szekszárdi pinezében tekszenek.

Az eladással teljhatalmulag **Kramer József** szekszárdi borbizományos van megbízva, ki az érdeklődőknek bármikor szívesen ad felvilágosítást.

A hordók esetleg haszonbérbe is adatnak.

4-4

Egy jó házból való fiu

tanonczul

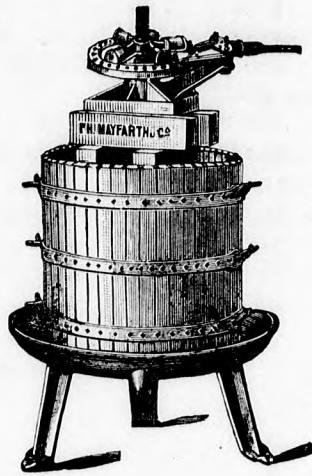
fölvétetik **Báter János könyvnyomdájában.**

Kiadó gargon szoba.

A tisztviselő telepen november hó 1-től egy külön bejáratu csinos gargon szoba kiadó butorozással vagy anélkül.

Értekezni lehet **Schneider Jánossal.**

2-2

**Szőlő-sajtók
Gyümölcs-sajtók**

„HERKULES“ kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs - zuzók, szőlő - malmok, bogyozó - gépek

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyó-örlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabad, **önműködő**, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vásöntödéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/I. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 550 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontárusítók kerestetnek.

Kapható **STEINER VILMOS** fiók-gépraktárában **Szekszárd** (Kramer-féle ház).

2-3

Bachschtz Károly áruháza

Szekszárd, Széchenyi-utca Mayer-ház.

22-22

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat

mindennemű kész fehéreneműekből fiuk és leányok számára kiváló jó minőségben és legolcsóbb árban.

➔ Divatos női- és gyermek-felöltök, raglánok óriási választéka. ➔

Kész fiu ruhák. — Nagy raktár gyapjuszövetekből.

Diákoknak mérték után ruhákat 24 óra alatt elkészítették.

Legjobb lábbeliek, kalapok, toilette-czikkék, rövidárúk, bőröndök.

A nagyérdemű vevőközönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Bachschtz Károly.

Pénzkölesön!

Házakra, földbirtokokra I., II. helyre olesó feltételek mellett, valamint személyhittelt kezes nélkül is 200 koronától feljebb mindenféle állásu egyénnek 4 korona havi törlesztésre gyorsan és olesón közvetít cöskői Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut 62. — Bővebb felvilágosítással azonnal szolgálók válaszbélyeg ellenében. 10—52

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodabátása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szégyen és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömerdek fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 18—52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ina az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 569),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Értesítés.

Van szerencsém a hölgyvilág szives tudomására hozni, hogy Szekszárdon, Kossuth Lajos-utca 1031. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

lapos és álló

plissirozó (redőző)

intézetet alapítottam.

Plissirozásra vagyis redőzésre elfogadok a legvastagabb kelmétől a legkényesebb selyemig, s azt kifogástalanul készítem el.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives megrendelését, előre is ígérem annak pontos és lelkiismeretes elintézését.

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlva, vagyok tisztelettel

4—6

Haudinger Gyuláné.

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű víz, amely kivívta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olesó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, — ihatja ur, szegény!

Egyedüli főelárusító vidékünkön

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb községben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékít!

1⁴/₁₀ literes palaczk 48 fillér. 1 literes palaczk 40 fillér. 1/2 literes palaczk 30 fillér.

A régi árnál majdnem felényivel olcsóbb! Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elárusítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiainál.** Tolnán **Trutzer S. és Társa,** Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,** Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes Edéné** fűszerkereskedőknél.

10—52

Bécsi bevásárlásaimból visszatérve bátorodom a n. é. hölgyközönség szives figyelmét az izléses és dús választéku **őszi és téli**

Fráneek Jánosné

divatterme

Szekszárd, Széchenyi-utca.

kalap újdonságokra

felhívni. — Nagy raktárt tartok a legújabb párisi és bécsi divatos **női kalapok,** valamint **gyászkalapok és menyasszonyi sapkák és koszorúkból.**

A leggyorsabb kiszolgálás és legolcsóbb árak!

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

A világhírű STYRIA

és Demokrata kerékpárokat

mélyen leszállított áron, kedvező részletfizetésre adjuk el **két évi jótállással.**

Puch-motorkerékpárokat,

melyek lecsatolható mellékkocsival teljesen pótolják az automobilt.

Kerékpáralkatrészeket és az elismert kiváló minőségű **Reit-hoffer kerékpárgummikat** a legolcsóbb versenyképes áron szállítjuk.

Nagy javító műhely.

Ne mulassza el tőlünk árjegyzéket kérni, mert meggyőződést szerez előnyös árainkról.

Müller Testvérek mehanikusok 13—26
varrógép, kerékpár nagyraktára SZEKSZÁRD, Garay-ter.

